

Norsk overlegeforening

DEN NORSKE LEGEFORENING

Saksframlegg Landsrådet 10. april 2024

Til: Landsrådet i Norsk overlegeforening

Fra: Styret i Norsk overlegeforening

Dato: 11. mars 2024

Sak 13 - Forslag om endringer av Ofs vedtekter

Sammendrag

Styret ber Landsrådet om å stemme over følgende forslag til endringer av Ofs vedtekter:

Opprette desisorutvalg – nytt punkt § 4-8

Forslaget innebærer at det opprettes et desisorutvalg i Of, og regulerer hvordan utvalget skal sammensettes og hvilke oppgaver det skal ha.

Valg av representanter til landsstyret - § 4-3-3

Styret foreslår at Landsrådet får større ansvar for å velge Ofs representanter til landsstyret i Legeforeningen. Styret foreslår at styreleder, de øvrige faste styremedlemmene, foretakstillitsvalgte i helseforetakene og de øverste tillitsvalgte i andre sykehus med mer enn 70 medlemmer, skal være sikret fast plass. Endringen innebærer en forenkling av valgprosessen og at valgkomitéen fortsatt skal ha en sentral rolle i valget.

Valgkomitéens oppgaver - § 4-3-2

Hvis Landsrådet vedtar å endre reglene om valg av Ofs representanter til landsstyret, vil en nødvendig konsekvens være at reglene om valgkomitéens oppgaver må tilpasses disse endringene. Utover dette innebærer forslaget ingen materielle endringer.

Lokale Of-utvalg - § 4-4-1 og § 4-4-3

Forslaget innebærer å tydeliggjøre hvem som har ansvaret for at de lokale Of-utvalgene blir etablert. Styret foreslår også en egen bestemmelse i § 4-4-3 som gir de lokale Of-utvalgene fullmakt til å delegere ansvaret for valgene av tillitsvalgte på arbeidsplassene.

Forslagene blir nærmere beskrevet senere i saksframlegget. For at landsrådet kan gjøre vedtektsendringer, kreves 2/3 flertall, jf. § 7-1.

Sakens bakgrunn

Landsrådet fattet 26. april 2023 følgende vedtak:

Landsrådet ber styret om å fremme et forslag om å opprette et desisorutvalg i Overlegeforeningen. Landsrådet ber også styret om å fremme forslag om mulige endringer i regelverket om lokale Of-utvalg og valg av foreningens representanter til landsstyret. Forslagene skal fremmes for det ordinære

landsrådsmøtet våren 2024. I den grad det er ønskelig, kan styret nedsette en arbeidsgruppe og en referansegruppe for arbeidet med å utforme disse forslagene.

Forslaget om å opprette et desisorutvalg ble opprinnelige fremmet av Arne Refsum. Styret støttet forslaget, og ble i samråd med Refsum enige om å fremme et oversendelsesforslag til Landsrådet våren 2023 om at styret utarbeider et konkret forslag til landsrådsmøtet våren 2024. Styret mente samtidig at det var ønskelig å arbeide videre med andre endringer av vedtektene i forlengelsen av de endringene som ble vedtatt i 2023.

Styret fattet følgende vedtak 22. juni 2023:

Styret vedtok at sekretariatsleder/jurist Ida Øygard Haavardsholm og jurist Jan Eikeland utarbeider forslag til endringer av Of's vedtekter knyttet Landsrådets vedtak i sak 9 fra 26. april 2023. Marie Skontorp er styrets representant i dette arbeidet. Forslagene skal legges fram for Landsrådet våren 2024.

Styret sendte 16. januar 2024 ut forslag om endringer i vedtektene på høring til Landsrådets medlemmer. Innen fristen var det kommet inn innspill fra fire representanter. Disse vil bli nærmere kommentert i gjennomgangen av de aktuelle endringsforslagene.

13.1 Opprette desisorutvalg – § 4-8

Styret fastholder at det er fornuftig å opprette et desisorutvalg i Of. Forslaget som styret fremmer har tatt utgangspunkt i Legeforeningens bestemmelser om desisorutvalg, se § 4-4 i Legeforeningens lover.

Styret foreslår at desisorutvalget skal bestå av leder og to medlemmer, og at valget av leder skjer separat på landsrådet. Styret foreslår videre at medlemmer som har verv i Of hvor de er med på å bestemme hva foreningens midler skal brukes på, ikke er valgbare til desisorutvalget.

På denne bakgrunn ber styret Landsrådet om å stemme over følgende forslag:

«Landsstyret vedtok at § 4-8 i sin helhet skal lyde slik:

§ 4-8 Desisorutvalg

Landsrådet velger et desisorutvalg som består av leder og to medlemmer.

Styrets medlemmer og varamedlemmer, medlemmer i kurskomitéen, valgkomitéen og lederutvalget, er ikke valgbare.

Desisorutvalget velges i det landsrådsmøtet som velger foreningens styre.

Valg av leder skjer separat.

Ved varig forfall av leder skal landsrådet velge ny leder og nytt medlem på det første mulige landsrådsmøtet. I mellomtiden konstituerer de gjestående medlemmene seg med ny leder.

Desisorutvalget skal foreslå honorar til styrets leder, øvrige styremedlemmer, redaktør og medlemmer av redaksjonskomitéen i Overlegen. Forslagene skal gå fram av styrets budsjettforslag for det kommende året.

Desisorutvalget skal vurdere om de økonomiske disposisjonene som styret og sekretariatet har gjort, har grunnlag i foreningens vedtekter og vedtak fattet av landsrådet.

Utvalgets rapport og vurdering skal legges frem for Landsrådet før revidert regnskap for foregående år og budsjettet for det kommende året blir vedtatt.

Desisorutvalget har rett til innsyn i alle dokumenter og bilag som utvalget finner nødvendig for å gi sin innstilling.

Desisorutvalget har rett til å fremme forslag til landsrådet i saker som ligger under utvalgets myndighet.

Desisorutvalget har møteplikt på landsrådsmøtet.

Landsrådet vedtok at valgkomitéen skal ha ansvaret for fremme forslag til kandidater til desisorutvalget, slik at § 4-3-2 endres i tråd med dette. Opprettelsen av et desisorutvalg innebærer samtidig at vedtektene endres ved at det framgår av § 4-1-3 at ordinært landsråd skal velge desisorutvalget, samt at desisorutvalget blir en del av Ofs organer i § 1-4.»

13.2 Valg av representanter til landsstyret - §§ 4-3-3 og 4-3-4

Sammensetningen av Legeforeningens landsstyre skjer etter § 3-1-1 i Legeforeningens lover. Etter denne bestemmelsen får yrkesforeningene tildelt representanter fra to ulike kvoter:

- 1) 50 geografiske delegater fordeles basert på andelen medlemmer i hver yrkesforening
- 2) En representant per påbegynte 1000 medlemmer

Dette systemet innebærer at Ofs samlede plasser i landsstyret vil forandre seg fra den ene perioden til den andre, fordi antallet medlemmer vil kunne gå opp eller ned.

Etter dagens vedtekter har valgkomitéen i Of ansvaret for valget av de geografiske representantene, se § 4-3-2. Det følger av Legeforeningens lover at disse representantene skal velges blant tillitsvalgte etter prinsippet om gjennomgående representasjon, samt at de skal fordeles etter medlemstallet i de fire helseregionene.

Legeforeningens lover gir ingen føringer på hvordan utvelgelsen av de representantene som Of får tildelt basert på antall medlemmer, skal skje. Av dagens vedtekter følger det at styret oppnevner de representantene som ikke er del av den geografiske representasjonen, se § 4-3-3.

I inneværende landsstyreperiode har Of fått tildelt 13 representanter basert på medlemstallet (styrekvoten) og 17 geografiske representanter.

De geografiske representantene er i inneværende periode fordelt slik:

Helse Sør-Øst:	10 representanter
Helse Vest:	3 representanter
Helse Midt:	2 representanter
Helse Nord:	2 representanter

Of har dermed i dag 30 representanter i landsstyret.

I tidligere diskusjoner i landsrådet har det vært reist kritikk mot at styret har ansvaret for å oppnevne representanter til landsstyret. Styret er enige i denne innvendingen, og mener ansvaret for valg av Ofs representanter til landsstyret bør ligge hos landsrådet.

Styret mener videre at styreleder, de øvrige faste styremedlemmene, foretakstillitsvalgte i helseforetakene og de øverste tillitsvalgte i andre sykehus med mer enn 70 medlemmer, bør være sikret fast plass.

Styret mener en slik ordning er hensiktsmessig av flere grunner. Det ivaretar kravet fra Legeforeningens lover om en gjennomgående representasjon. Regelen harmonerer også med bestemmelsen i vedtektene om at sentrale tillitsvalgte skal ha faste plasser i Ofs landsråd, se § 4-1-1.

Endringen innebærer også en betydelig forenkling av valgprosessen. Forenklingen består i at en stor andel representanter etter de nye reglene ikke behøver å velges, fordi de vil ha direkte plass gjennom sitt verv. Prosessen blir også mindre komplisert og omfattende ved at det ikke lenger vil være noen representanter som skal velges av styret og andre som skal velges av landsrådet.

Samtidig som både denne forenklingen og sikringen av gjennomgående representasjon er fornuftig, mener styret det er viktig at valgkomitéen fortsatt skal ha en sentral rolle i valget av representantene til landsstyret. Etter styrets oppfatning sikrer også modellen at andre enn øverste tillitsvalgte i sykehusene kan velges til landsstyret.

Modellen som styret foreslår innebærer at 30 av plassene til landsstyret automatisk blir fordelt på faste verv (8 fra styret, 19 foretakstillitsvalgte og 3 øverste tillitsvalgte i andre sykehus). Dette tilsvarer i utgangspunktet alle plassene Of er tildelt i inneværende periode.

I praksis vil dette imidlertid være annerledes. Flere av de 30 representantene som Of er tildelt vil også ha fast plass i landsstyret gjennom andre roller i Legeforeningen. Legeforeningens lover gir sentralstyrets medlemmer og ledere av lokalforeningen og regionutvalgene automatisk plass i landsstyret. Styrets forslag innebærer at valgkomitéens har ansvaret for å finne kandidater til disse plassene.

Som eksempel har åtte av Ofs faste representanter i inneværende periode allerede en plass i landsstyret ved å være leder av en lokalforening (4), leder av regionutvalg (2) eller som medlem av sentralstyret (2). To styremedlemmer er samtidig også foretakstillitsvalgt. Etter systemet som nå foreslås vil disse to plassene inngå i valgkomitéens pott.

I inneværende periode ville det dermed ha vært ti plasser som valgkomitéen hadde hatt ansvaret for. Dette antallet vil variere fra den ene valgperioden til den andre, fordi det avhenger av hvilke verv Ofs tillitsvalgte har i andre foreningsledd. Samtidig er det grunn til å tro at det samlede antallet Of-delegater til landsstyret vil øke i de kommende perioder, fordi Ofs medlemsmasse vil vokse.

De konkrete innspillene fra høringsrunden var i hovedsak knyttet til valg av Ofs representanter til landsstyret. Styret vil kort gjøre rede for og kommentere disse innspillene.

En av representantene ga uttrykk for at det var viktig at varaen til foretakstillitsvalgte var sikret fast plass i landsstyret, dersom den foretakstillitsvalgte hadde varig forfall. Og tilsvarende for den situasjonen som oppstår når et styremedlem i tillegg er foretakstillitsvalgt.

Styret mener at begge disse hensynene er ivaretatt med forslaget som ble sendt på høring til landsrådet. De faste plassene i landsstyret følger vervet. Hvis en foretakstillitsvalgt slutter eller har varig forfall i valgperioden, er det dermed varaen som overtar den faste plassen. Det samme gjelder når samme person både er styremedlem og foretakstillitsvalgt. Hvis vedkommende melder forfall til landsstyret, følger det direkte av andre setning i annet ledd i den foreslåtte bestemmelsen i § 4-3-4 at varatillitsvalgt på arbeidsplassen skal prioriteres først.

Styret har dermed ikke funnet grunn til å endre sitt forslag i lys av dette innspillet.

En annen representant ga uttrykk for at det var viktig at også «vanlige overleger» – og ikke bare tillitsvalgte med stort frikjøp – kunne bli valgt som representant til landsstyret. Styret mener også her at dette hensynet er ivarettatt i forslaget som ble sendt på høring. Som allerede beskrevet i dette saksfremlegget vil modellen som styret har foreslått innebære at det gjenstår en god del plasser som valgkomitéen har ansvar for. Hvem som ender med å bli valgt fra denne potten, vil følge av den demokratiske prosessen som endringsforslaget legger opp til.

Styret har dermed ikke funnet grunn til å endre sitt forslag i lys av dette innspillet.

På denne bakgrunn ber styret Landsrådet stemme over følgende forslag:

«Landsrådet vedtok at reglene om Ofs representanter til landsstyret i Legeforeningen i sin helhet skal lyde slik:

§ 4-3-3 Valg av Overlegeforeningens representanter til landsstyret

Legeforeningens lover § 3-1-1 beskriver hvor mange representanter Of skal ha i landsstyret. Innen 1. februar i oddetallsår opplyser sentralstyret hvor mange representanter Of er tildelt.

Følgende verv i Of skal være sikret fast plass i landsstyret:

- 1) Styrets leder og styrets øvrige faste medlemmer
- 2) Foretakstillitsvalgte i helseforetakene
- 3) Øverste tillitsvalgte i andre sykehus og helseinstitusjoner med mer enn 70 medlemmer

Hvis et styremedlem har rett til fast plass i landsstyret også som tillitsvalgt etter punkt 2 eller 3, har deres varatillitsvalgte ikke rett til fast plass i landsstyret.

Valgkomitéen skal forberede valget av Ofs resterende representanter. Hvis noen med fast plass etter annet ledd har plass i landsstyret på annen måte, inngår disse plassene i antallet representanter som valgkomitéen har ansvar for.

Valgkomitéen skal også forberede valg av varaer i prioritert rekkefølge. Antallet varaer skal minst tilsvare antallet faste representanter som valgkomitéen har ansvar for.

I innstillingen skal valgkomitéen ta hensyn til antall medlemmer i hver av de fire helseregionene, jf. Legeforeningens lover § 3-5-4 (1).

Representantene som valgkomitéen har ansvar for, skal velges av landsrådet, senest innen 1. september i oddetallsår. Valget kan gjennomføres digitalt.

§ 4-3-4 Forfall til landsstyret

Ved forfall fra en av Ofs representanter til et landsstyremøte, gjelder:

For representanter med fast plass etter § 4-3-3 annet ledd, trer deres vara i det aktuelle vervet inn. Hvis en representant har fast plass både som styremedlem og som tillitsvalgt, skal varatillitsvalgte på arbeidsplassen prioriteres først. Hvis varaen heller ikke kan møte, trer vara fra den prioriterte varalisten inn.

For representantene som er valgt av Ofs landsråd, se § 4-3-3 fjerde ledd, trer vara fra den prioriterte varalisten inn.

Hvis varalisten ikke inneholder tilstrekkelig antall navn, kan styret oppnevne nye representanter, så fremt det ikke er mulig for landsrådet å gjennomføre suppleringsvalg.»

13.3 Valgkomitéens oppgaver - § 4-3-2

Endringer i bestemmelsen om valgkomitéens oppgaver ble ikke eksplisitt nevnt i vedtaket landsrådet fattet i april 2023, men vil være en nødvendig konsekvens gitt at landsrådet vedtar forslaget om endringer av reglene om valg av representanter til landsstyret. Forslaget som styret her fremmer innebærer derfor ingen materielle endringer utover å tilpasse regelverket.

På denne bakgrunn ber styret landsrådet om å stemme over følgende forslag:

«Landsstyret vedtok at § 4-3-2 i sin helhet skal lyde slik:

§ 4-3-2 Valgkomitéens oppgaver

Valgkomitéen forbereder valg til styret, revisor, desisorutvalg og de av foreningens representanter til Legeforeningens landsstyre som komitéen har ansvar for. Dette skal skje på følgende måte:

- 1) Valgkomitéen innhenter forslag på kandidater og vararepresentanter til aktuelle verv i god tid før valget ved skriftlig informasjon til landsrådets representanter og andre relevante foreningsledd. Forslagene skal være valgkomitéen i hende innen fastsatt dato.
- 2) Valgkomitéens innstilling til nytt styre, desisorutvalg og representanter i landsstyret, skal gjøres kjent for delegatene til landsrådsmøtet senest to uker før valgene finner sted. Det samme gjelder innkomne forslag på valgbare kandidater, som ikke blir innstilt av valgkomitéen. Antall foreslåtte kandidater bør ikke være mindre enn det antallet som skal velges.
- 3) Valgkomitéen begrunner sin innstilling på landsrådsmøtet, inkludert eventuelle endringer i innstillingen som er sendt ut tidligere.»

13.4 Lokale Of-utvalg - §§ 4-4-1 og 4-4-3

Diskusjonen om de lokale Of-utvalgene har vært et krevende punkt i det tidligere arbeidet med å endre vedtektene.

Hovedgrunnen har vært at det er til dels ulik praksis for hvordan den enkelte krets etablerer utvalgene, samtidig som erfaringen mange steder er at utvalgene mange steder ikke blir etablert.

Det er også en utfordring at dagens vedtekter gir få konkrete anvisninger på hvordan utvalgene skal sammensettes. En annen utfordring er at kretsen for Of-utvalgene er lokalforeningene, mens mange av oppgavene til Of-utvalget er knyttet til det enkelte helseforetak/sykehus.

Til tross for disse utfordringene, er styrets klare inntrykk at oppgavene som vedtektene tillegger Of-utvalgene i all hovedsak blir løst på en tilfredsstillende måte. Styret mener også det er behov for å ha et organ i hver krets, som styret og sekretariatet kan henvende seg til i forbindelse med valg – særlig ved valg av landsråd.

Styret mener derfor at det ikke er nødvendig med omfattende endringer i bestemmelsene om de lokale Of-utvalgene, men at det er et behov for å gjøre enkelte punkter mer tydelig, samtidig som hver krets blir gitt et handlingsrom til selv å definere hvordan de skal organisere arbeidet med å etablere utvalgene.

Etter styrets oppfatning er det særlig behov for å tydeliggjøre hvem som har ansvaret for at de lokale Of-utvalgene blir etablert. Ved at en person utpekes, slik det nå foreslås, vil styret og sekretariatet kunne kontakte denne personen med oppfordring om å danne Of-utvalg.

Etter dagens vedtekter er det første landsrådsrepresentant i det avgående landsrådet som har dette ansvaret, uten at vedtektene definerer hvem som har denne rollen. Styret foreslår at det framgår direkte fra vedtektene at dette ansvaret heretter skal ligge hos den øverste tillitsvalgte i det største sykehuset i lokalforeningen i det avgående landsrådet, og at andre sentrale tillitsvalgte skal involveres i denne prosessen.

Styret ser det også som problematisk at dagens vedtekter kategorisk gir Of-utvalgene ansvaret for å gjennomføre valg av tillitsvalgte på arbeidsplassene. Erfaringen er at dette sjelden skjer i praksis. Styret foreslår derfor en egen bestemmelse i § 4-4-3 som gir de lokale Of-utvalgene fullmakt til å delegere ansvaret for valgene av tillitsvalgte på arbeidsplassene.

Utover disse endringene mener styret det ikke er behov for ytterligere endringer av reglene om de lokale Of-utvalgene.

På denne bakgrunn ber styret Landsrådet om å stemme over følgende forslag:

«Landsstyret vedtok at § 4-4-1 i sin helhet skal lyde slik:

§ 4-4-1 Sammensetning og etablering av lokale Of-utvalg

Utvalgene tilsvarer lokalforenings områder.

Øverste tillitsvalgte i det største sykehuset i lokalforeningen i det avgående landsrådet har ansvaret for å etablere utvalget. De øverste tillitsvalgte i helseforetak, sykehus og andre helseinstitusjoner som er fast representert i landsrådet etter § 4-1-1, skal involveres i prosessen med å etablere lokalt Of-utvalg.

Utvalgenes størrelse og sammensetning fastsettes lokalt. De lokale Of-utvalgene skal ha en leder.

Landsrådet vedtok videre at følgende setning blir et nytt annet ledd i § 4-4-3 (om valg av tillitsvalgte på arbeidsplassene):

Det lokale Of-utvalget kan delegere ansvaret for å gjennomføre valg av tillitsvalgte.»

VEDLEGG:

- Forslag endringer i Of-vedtekter 2024 - med sporendringer
- Forslag nye vedtekter - renskrevet